

Todennäköisyyslaskennan ja tilastotieteen peruskurssi

MS-A0502, Eloranta & Raita

2. Välikoe, 16.6.2014

Merkitse paperiin selvästi: TodTil 2. välikoe, päivämäärä, koulutusohjelma, opiskelijanumero, allekirjoitus ja nimenselvennys.

Kokeessa saa käyttää Mellinin taulukoita ja kaavakokoelmaa sekä funktiolaskinta.

Perustele vastauksesi!

Tehtävä 1. Oletetaan, että satunnaismuuttujat X ja Y noudattavat kaksiulotteista normaali jakaumaa parametrein $E(X) = 1$, $E(Y) = -1$, $Var(X) = 9$, $Var(Y) = 4$ ja $Cor(X, Y) = 0.5$.

a. Määritä muuttujien kovarianssi. (2 pt)

b. Määrä muuttujan X regressiofunktio muuttujan Y suhteen ja muuttujan Y regressiofunktio X :n suhteen. Ratkaise regressiosuorien leikkauspiste ja tulkitse tulos. Mitkä ovat mallien selitysasteet? (4)

Tehtävä 2. Satunnaismuuttujan X tiheysfunktio on

$$f(x) = (1 + \theta)x^\theta, \quad 0 < x < 1.$$

a. Miksi parametrin on täytettävä ehto $\theta > -1$? Onko tämä riittävä ehto? (2)

b. Estimoi θ suurimman uskottavuuden menetelmällä. Minkä arvon se saa, jos on X :sta on saatu havainnot 0.5, 0.3, 0.1, 0.1 ja 0.2? (4)

Tehtävä 3. Testattaessa erästä verenpainelääkettä samojen potilaiden (8 kpl) verenpaine mitattiin ennen ja jälkeen lääkkeen nauttimisen. Koetulokset (verenpaineet mm/Hg) on esitetty alla olevassa taulukossa.

Testaa hypoteesia, että lääke ei keskimäärin alenna verenpainetta, kun vaihtoehtoisena hypoteesinä on, että lääke keskimäärin alentaa verenpainetta. Käytä testissä 1%:n merkitsevyytasoa. (6)

	1	2	3	4	5	6	7	8
Ennen	134	174	118	152	187	136	125	168
Jälkeen	128	176	110	149	183	136	118	158

Tehtävä 4. Eräessä Gregor Mendelin klassisessa perinnollisyyskokeessa saatiin 355 keltaista ja 123 vihreää papua. Onko tämä tulos sopusuinnassa Mendelin teorian kanssa, jonka mukaan keltaisten ja vihreiden papujen suhteen pitäisi olla 3 : 1? Käytä arvioissasi 1% merkitsevyytasoa. (3)

b. Heitetään kolikkoa 100 kertaa. Kuinka monta kertaa on saatava kruuna, jotta kolikon virheettömyys-hypoteesi pitää hylätä? Käytä 5% merkitsevyytasoa. (3)